

W Sejmie przedstawiono raport Najwyższej Izby Kontroli na temat usuwania nielegalnie składowanych odpadów niebezpiecznych. Główna konkluzja kontrolerów – gminy nie mają na to pieniędzy.

Na posiedzeniu sejmowej podkomisji stałej gospodarki komunalnej w dniu 11 lipca zostały przedstawione wyniki kontroli przeprowadzonej przez NIK w latach 2019-2022 (do 29 lipca). Kontroli poddano 10 urzędów miast i gmin, 5 nadleśnictw oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zasięgnięto też informacji w 11 niekontrolowanych gminach, w których również zlokalizowano dzikie wysypiska odpadów niebezpiecznych i gminy te zwracały się o wsparcie finansowe na ich usunięcie do wojewodów i/lub marszałków województw.

W ocenie NIK działania kontrolowanych jednostek w celu eliminowania zagrożeń, jakie mogą powodować nielegalnie deponowane odpady niebezpieczne dla życia lub zdrowia ludzi lub dla środowiska, mimo że w większości przypadków były prawidłowe, to jednak nie zawsze skuteczne. Obowiązujące w okresie objętym kontrolą rozwiązania prawne i finansowe nie zapewniały możliwości niezwłocznego usuwania odpadów niebezpiecznych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania. Dotyczyło to w szczególności odpadów, w przypadku których zachodziła konieczność natychmiastowej interwencji ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska.

Dwa główne obszary problematyczne z tym związane to praktyczna niemożność ustalania w większości przypadków osób lub podmiotów odpowiedzialnych za porzucenie odpadów niebezpiecznych i przerzucenie zadania ich neutralizacji na gminy, które nie mają na to środków finansowych. Często są to zresztą wielomilionowe kwoty na usunięcie pojedynczego składowiska. Środki pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nie są wystarczające i system ich przyznawania nie odpowiada potrzebom.

W związku z wynikami kontroli NIK zwróciła się do Ministra Klimatu i Środowiska o wypracowanie rozwiązań finansowych, prawnych i organizacyjnych niezbędnych do zapewnienia niezwłocznego i skutecznego eliminowania zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi albo środowiska, powodowanych przez nielegalnie deponowane odpady niebezpieczne i przedłożenie Radzie Ministrów propozycji stosownych w tym zakresie zmian legislacyjnych.

Według kontrolerów Państwo powinno stworzyć system inwentaryzacji nielegalnie deponowanych odpadów niebezpiecznych wraz z ich kwalifikacją pod kątem pilności usunięcia ze względu na stopień zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska, a także system nadzoru nad prawidłowością usunięcia nielegalnie deponowanych odpadów niebezpiecznych przez ich posiadacza. Powinien zostać także wyznaczony strategiczny podmiot odpowiedzialny za wszystkie działania niezbędne do skutecznego doprowadzenia do usunięcia nielegalnie zdeponowanych odpadów niebezpiecznych w przypadku braku możliwości wyegzekwowania tego obowiązku od posiadacza odpadów.

W posiedzeniu i debacie wziął udział przedstawiciel Związku Powiatów Polskich.

Z prezentacją przedstawioną w Sejmie można zapoznać się pobierając ją pod naszym artykułem.